

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FŐGYZETLESEGI ÉS AZ-ASZÁRT NYVTALOS KÖZLÖNYE

Felíratási helyben, házhoz hordva:

Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 8.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:

SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:

HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Tisza beszéde.

Azt a keztyűt, amelyet Andrassy Gyula gróf szombati nagy beszédében Héderváry elé dobott, hétfőn Tisza István vette fel. Ő állt ki Héderváry helyett a porondra, hogy védje azt a védhetetlen nemzetéről politikát, amellyel a mungók milliókat akarnak kihatolni a nemzet testéből katonai célokra.

Amíg Héderváry áldatlan föladatában csüggedt ajakkal hallgat és beállt csöndes pulikumrak a véderő-vitához, addig keresni kellett valakit, akinek elég kegyetlen a lelkiismerete és elég edzett az erca ehhez, hogy mindannak az ellenkezőjét mondja és hirdesse a képviselőházban, ami nemzeti igazság és mir dazzal szembe szálljon, amit az ország becsülete és a nemzet érzete évtizedek óta hangzó panasszal, viharzó és elcsöndesedő, de mindig megújuló és elfojthatatlan vágygyal követel.

Nem kellett sokáig keresni ezt az alkalmat, mert Tisza István magától elvállalni a hercestratesi szerepet és ma már el is végezte Bécsnek ezt a szolgálatot. Beszél a vérlázító bécsi követelések jogossága mellett. Beszél a nagyhatalmi hóbort helyességéről. Beszél egy zürzavaros balkáni politikáról. Szóval, minderről beszélt, ami Bécsnek kedves és hasznos. Csak arról nem be-

szélt egy érva szót sem, ami ennek a szegény nemzetnek a szívét nyomja. Csak arra nem talált furfangos csűrő-csavarásai között egy gondolatot sem, hogy mivel kellene könnyíteni ennek a kiszípolyozott, ezerszer kihatásait és állami életében minduntalan fölrugott országnak a sorsán.

Szükséges-e ezt a megátkozott gondolkozásu, beteglelkű politikust a mai beszédéért a nemzeti érzés pattogó szávaival megsuhinteni?

Érdemes-e még egy fotografiát készíteni róla, hogy az ország tisztán lássa, kiknek ad a mi balézetünk vezető szerepet szerencsétlen politikánkban? Ez igazán teljesen fölösleges dolog volna. Tisza Istvánt az egész ország olyannak ismeri, amilyen valójában. A nemzeti érzéstől teljesen elugaszkodott torz alakja ő a magyar embernek, aki maniakus következetességgel keresi azokat az alkalmakat, amelyeknél az egész ország érzésével, gondolkozásával szembe helyezkedhetik. Mint valami kései vasasnémet torpezkol, ugrál, beszél, csörtetvén osztrák legyverzetét a nemzeti élet színe előtt és mindenre, ami hazafiság, mindenre, ami magyar kötelesség, mindenre, ami nemzeti jelszó — ez a Bécsben megalvadt vérű ember — a legvakmerőbb nyíltsággal ráolvassa az osztrák politika szellemét.

Hogyne volna nekünk ellenségünk Ausztriában annyi, mint a féreg, mikor itt a parlamentben is az első sorba engedjük ülni az árulás tipikus vezérét. Miért várjuk mi, hogy bécsi ellenségeink nagyobb beátással és nagyobb méltanyossággal viselkedjenek a nemzettel szemben, amikor itt, közvetlen a nemzet előtt is nyugodtan és büntetlenül szóvalhat meg a legszemérmertlenebb hazafiatlanság. Mitől féljen Bécs nemzetfosztogató terveinek a kieselésénél, az ország végnélküli megsarcolásánál, amikor itt a magyar törvényhozás sáncában egy szál ember maga is szembe mer szállani az egész magyarság történelmi jogival, historialis igazságaival. Hogy is beszélhetünk mi arról, hogy kiszabadítsuk magunkat Ausztria véres igájából, amikor Tisza Istvántól, a nemzeti életnek ettől a kinövésétől sem tudunk megszabadulni.

Ő az a magába szédült, megbódult apostol, aki a hazafiság szent nevében a Himnusz hangjai mellett képes volna a nemzetet — Bécs vágóhidjára vinni.

Ő az a politikai próféta, aki szinte vallási őrjöngéssel hive minden bécsi kinyilatkoztatásnak és egy udvari mosolyért fölládozna ennek a nemzetnek minden szabadságát.

Ő volt az, aki a történelemben is példátlan vakmerőséggel akarta egyszer

Jókai a Hortobágyon.

Irta: MÓRICZ PAL.

Jókai Mór többször foglalkozott írásaiban Ós-Debrecennel. Debrecen eredeti kálvinista magyar népével, melyet sokan magyar-tatár keveréknek tartanak. Jókainak a török világból írott regényeiben elbeszéléseiben erővel teljesen emelkedik elénk a délibábos debreceni pusztavidék, a szívós, kemény debreceni faj, melynek története viharos sötét századok hullámtörései között világítótoronyként ragyog.

A debreceniek az országos tüzvész pernyéje alól, a vérhullámokból mindig új erőre kapva keltek ki.

Nem csoda, hogy Jókai élete végéig folyton-folyvást merített az ősmagyar jellemzőnek, az ősmagyar eredetiségnek e harmatos gazdag forrásából.

Egetvívó asszony regényében a kuruckorbeli Debrecen elevenedik meg. A kollégiumi diákság különösen kedves tárgya érdeklődésének.

A Mégis mozog a föld lapjain arany rimket sző az öreg kollégium rajongóiról. — A kis királyok-ban is szerepel a debreceni diákság. A református papok, az egyház iránt lelkesedő világi urak, — kurátor uraimék, kupec

polgársága karakán magyar alakjai mesterileg elevenednek meg a kétágu kupakos torony és az öreg óriás kollégium kálvinistáson merev hárfeljelzőképevel.

Vagy egyszer ki nem derengett a Debreceni lunatikus csinjein, aki — az óhéber és egyéb virágos keleti nyelvek nagytiszteletű tudós professzorának vélekedése szerint — inkább szerette a zsidónét, mint a zsidót, hoklott e nagytiszteletű ur hamvas fehér leánykájáért lánogolt, lobogott a kujon tógás diák.

Bübbajos Hatvani felől is irt Jókai. «A legvitézebb magyar huszár», Simonyi báró élet-történetébe is belevitte Debrecenét. Meg ag a honvéd-diák tüzerhadnagy — aki ágyujával nyeregéből lötte ki az orosz tábornokot 1849-ben, az emlékezetes debreceni csatánapon?

Csak természetes, hogy a nagy író páratlan szeretete és érdeklődése a Hortobágy-pusztá fölött sem suhant keresztül közömbösen. Hiszen az ő idejében a Hortobágy még inkább olyan volt néhány halmával, nádas, locsogós vizével, mint a Keletről varázsolt utolsó áldozati helyre a pogány magyar, az ősmagyar Egyistennek.

Jókai Mór, aki aranybetűs írásaiért külön szobrot érdemelne a debreceniek föl, a Hor-

tobágyról sem feledkezett meg. Lelkébe ölte a pusztát, a pusztá pásztorlakóit.

Egyik legbájosabban üde, keletiesen fénylő, sugáros könyvét áldozta a hortobágyi oltáron trónoló Magyaristennek, midőn a «Sárga rózsa» regényét írta.

Jókai 1880-ban járt a Hortobágyon. Akkor még szívósan tartotta magát, szívósan küzdött a pusztá szüzességéért a jellemzetes debreceni civis fölfogás.

— Ha pusztá, legyen pusztá — mondták a civisek, akik az élő fát nehezen engedték beplántálni a Hortobágyra.

A mátai tiszt lakások körül 1857-ben ültetek egy szerény akácerdőcskét. A negyvenkétezer katasztrális hold földön Jókai ottjártakor még kevés akácfa virágzott. A Hortobágy folyó partján korhadoztak odvas füzek. A pusztult vizimalomnál dacolt néhány százados öreg tölgyfa. Inkább kutgémek, kutágások, nádkunyhók jelezték az emberi tanyákat. Dely Mátyás hortobágyi állatorvos Jókainak ifjabbkori ismerőse 1857-től viaskodtt — erőszakoskodott civisgazda komáival, a gazdasági bizottmánnyal, mire 1879-ben ráhajlottak a kérésére és az orvosi lakás előtt egy kis teret fölkerítették léccel. En-

A „Nemzeti Kávéház”-ban

előadó szubrett. Bartakoff's Trió, a jelenkor legjobb Testvérek lengyel zsidó parodisták.

mától kezdve naponta teljesen új, szenzációs műsor.

Fellépnek Vámos Nelly énekesnő, Kuthi Piroska népdalénekesnő, Hajnal Ella előadó művésznő, Csillag Testvérek magyar táncosnők, Rácz Mariska orosz táncosportja, Déval Sándor komikus, Adler József tánckomikus, Déval

Naponta két új kaczagató bohózat

már kiütni a nemzet kezéből az alkotmányt. És ő az, aki most is elepedt szomjúsággal les az alkalomra, hogy politikai kalózaival rávetesse magát a magyar szó erejére és szabadságára, a parlamentben megnyilatkozó nemzeti energia legdrágább kincsére, hogy azután szabadon tombolhassa ki magát itt minden osztrák bestialitás.

És mindezt világosan látja, tévedés nélkül tudja az ország. Hát nem kell csodálkozni ezek után, hogy ennek a bécsi politikától megkózmásodott elméjű politikusnak mégis alkalma és módja van ahhoz, hogy itt a képviselőházban hazudtolhassa meg mindazt az igazságot, ami magyar? Mit akar elérni Tisza István ezzel az örökös nemzetingerlő szereplésével? Egyszer már sikerült fölrobantania az ország fölhaborodását és akkor a magyar önértet úgy kivetette a parlamentből, hogy évekig kuruzsolta magát geszti odvában, amíg talpra állhatott. Miért gyujtogatja mindég a hazafiság puskaporát, hiszen ahhoz úgy is csak egy szikra kell már, hogy fölvesse, szétrugja, megsemmisítse mindazt, amire Bécs a nemzetrontás vérpadját építi.

Talán nincs még egy ember az országban, aki meggyőződésének és hitének merete volna vallani, hogy jól van, ha a hadsereg német, jól van, ha ez a német hadsereg föleszi a nemzet utolsó szem buzáját is, jól van, ha mi a vérrünkért és pénzünkért még csak egy fogpiszkálót sem kapunk rekompencióul, jól van, ha a nemzet élete, helyzete, törvénye és történelme minden kaszánya küszöbén megszűnik létező dolog lenni. Mindezt senki se merete volna elmondani, csak Tisza István, a bihari híres legény, aki megállítja a vonatot és most megállítaná azt a vonatot is, amely a nemzeti reményeket viszi előre. De ez a vonat a Tisza szavára nem fordul vissza, még ha ez az exaltált politikus elébe fekszik is a magyar nemzet jogos kívánságainak.

nek a kis kertnek a szűz földjébe gyümölcsfákat ültetett, virággyakat veteményezett a hortobágyi orvos.

Néhány tő nemes rózsafával is fölékesítette rezedavirágos pusztai kis kertjét. Ami a legnevezetesebb és legérdekesebb, a hortobágyi állatorvos rózsafája éppen abban az évben és időben nyílt először, egyetlen halovány piros rózsácskát, amikor Jókai a Hortobágyra ment.

Azidőben még vasút nem járt a Hortobágyon. Dübörgő vaskerek nem riogatták el a kócsagot, a gémekei, komoly szárnyas hadát. Városi lovashajdu vitte az örömlevelet a hortobágyi állatorvosnak, hogy Jókai Mór családjával és városházi urakkal a Hortobágyra érkezik.

Meg is érkezett pár nap multával Jókai, Róza leányával, és vejevel, Fesztai Árpád festőművésszel. Dely Mátyással rókát fogathatott volna Jókai — pedig rókát a bibliai Sámson vitéz óta nem sokan fogtak — pusztakézze: sőt Sámson vitéz háromszáz rókájáról is azt mondta Takaró Ferenc hajdunánási hajduember a papnak:

— Tiszteletes uram, nem hogy háromszáz rókát fogott volna Sámson vitéz, háromszáz pap sem fogna meg — egy rókát...

Dely Mátyás, mint mondám, örömeiben még rókát fogni is vállalkozott volna Jókai Mór és családja kedvéért.

A pompás ebédnél, leginkább, mint főfőszólaló-mester sűrűgött az öreg Dely Jókaiék kö-

Szavaznak.

A képviselőház ülése.

Az ismert kép. Szavaznak. Rendületlenül, lassan, kényelmesen. Mindenki Hazai miniszter utja iránt érdeklődik és senki sem hiszi el azt a referátát, amit a miniszter utjáról mond. Délben került sor a harmadik szavazásra, mely után nagyváradi Szabó István gazdapárti képviselő beszéde következik.

Holnapra csak két szavazat jut már a Háznak, mert sorra kerülnek az interpellációk és Baththyány Tivadar beszéde.

Berzeviczy Albert elnök 10 órakor nyitja meg az ülést.

Hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenti, hogy Benedek János, Papp Zoltán és Jesszenszky Ferenc több-kevesebb szabadságot kérnek.

Mádi-Kovács János kéri, hogy a három kérelem felett külön-külön határozzon a Ház.

Elnök jelenti, hogy Bendek János és Papp Zoltán kérelme tárgyában husznál több képviselő névszerinti szavazást és annak holnapra való halasztását kéri. Jelenti továbbá, hogy Jesszenszky Ferenc kérelme tárgyában husznál több képviselő névszerinti szavazást kért, amit azonnal el is rendel. A szavazás B betűvel kezdődik. Előbb azonban öt percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után a Ház a megejtett névszerinti szavazás szerint 101 szavazattal megtagadta a kérelmet.

Elnök bemutatja Budapest székes-főváros átiratát a fegyvergyakorlatra behívott tartalékosok és póttartalékosok családtagjainak segélyezésére tárgyában. Az állandó kérvényi bizottsághoz utasítatik.

Napirend szerint következett ezután a névszerinti szavazás Bosnyák Géza szabadságidő iránti kérelme tárgyában.

A Ház ezt a kérelmet is 95 szavazattal megtagadta.

Ráth Endre szabadságidő iránti kérelmét a Ház a névszerinti szavazás után 116 szótöbbséggel megtagadta.

A véderőjavaslatok folytatolagos tárgyalásánál

Szabó István: Miután a javaslatokhoz minden párt állított vezérszónokot, és, mint az 48-as független kisczarda párt nevében, ugyis mint a jövő hépparlament egyik előhírnöke, kívánja elmondani én indoloni pártállását a javaslattal szemben.

Pártja nevében kijelenti, hogy csatlakozik

rül. Fesztyné keresetlen, egyszerű nemes modorával nagyon föllekesítette. Ha már rókát nem foghatott, kedvesebb ötlete támadt. Észrevétlen kocsira ült, az orvosi tanyára hajtattott és háztájékának legbecesebb kincsét, a Hortobágy pusztán kivirított első rózsabimbót lemetszette fájáról.

Fehér gyolcsba takarta a rózsát, majd a vendéglőben fehér tányéron kínálta föl a hamvas rózsát Fesztai Árpádnak. Megrezdült az orvos hangja midőn elbeszélte, a gyönyörű kis virág élettörténetét:

— Nagyságos asszonyom, ez az első rózsateremése a Hortobágyra, — mondotta — mert itt eddig nem hogy rózsát, egyéb árnyékos fát sem türtek meg a sikkpusztáért babonásan rajongó gazdák, 1858-ban a megfakadt fákat feljebb húzgálták a földből...

— Hogy hamarabb nőjenek, ecsém — feleltek pogány kajánsággal a Hortobágy fásításán buzgólkodó orvosnak. — Van mi nekünk elég erdünk a homokon, minék a varjufészek, szarkafészek a Hortobágyra! Ha pusztá, legyen pusztá...

Fesztyné meghatottan tüzte fel keblére a gyönyörű rózsát.

Jókai pedig poharat emelt és az őspusztá rózsabimbójával kapcsolatosan beszélni kezdett... Csodás képzeletében talán már akkor kipattant a csirája későbbi híres hortobágyi regényének, a — Sárga rózsá-nak.

Jókai Dely kalauzolásával, körülkocsizták

Apponyi és Bakonyi állásfoglalásához és a javaslatot nem fogadja el.

Részletesen foglalkozik ezután a szónokok beszédeivel, de Tisza István gróf beszédét csak röviden érinteni kívánja. Kijelenti, hogy pusztán véletlen műve, hogy ő beszél Tisza után, mert belátja, hogy vannak más érdemesebb képviselők, akik parlamenti multjuknál fogva nagyobb hozzáértéssel tudnak és fognak majd Tisza beszédére reflektálni.

Altalánosságban foglalkozván a javaslattal, a véderőt az önálló magyar hadsereg alapján kívánja fejleszteni. Hosszasan időzki a nemzeti vívmányok ismertetésénél, majd kitér az ellenzékért jogtalan inzultusra. Ismerteti ezután pénzügyi szempontból a javaslatot.

Politikai hírek.

Hazai utja. — Az altisztek szolgálati ideje. — A kormány közeledik.

A politikai helyzet ma Hazai miniszter és a miniszter ischli utja körül forrongott. Hazait a Házban a kormánypárti képviselők — akik sohasem tudják, mi történik az ő utólagos beleegyezésükkel és voksukkal a Burg kárpitjai mögött, kérdésekkel ostromolták, mi volt, miért volt Ischlben és mit hozott a királytól.

Hazai kijelentette, hogy nem politikai kérdésekről, csak resszort-ügyekről volt szó s ezek során szóba került a véderőreform is, de csak tárgyi oldalról még pedig különösen: az altisztek szolgálati kérdése.

Az altisztek szolgálati három éve ugyanis a kormánypárton nagy megdöbbenést okozott — mert hiszen éppen a hadsereg színét javát, a fiatalág legmunkabíróbb erejét három évre benn tartani a hadseregnél, az egyik örületes sarkalati hibája a javaslatnak.

Most tehát arról van szó, hogy itt valami módosítást találjanak.

Hazainak ezt a felvilágosítását a munkapárt sem vette azzal a komolysággal, ahogy egy miniszteri felvilágosítást ok venni szoktak. Nem hitték, hogy Hazai gyorsan és titokban ezért ment a király elé.

Mindenki azt hiszi, hogy a kormány békülni akar.

Hogy közeledést akar az ellenzékhez, valami kompromisszum-félet főznek, de legjellemzőbb a kormánypártra, hogy ennek a kompro-

a pusztát. Jókai megösmerte az őspusztá különleges természetis zepségeit. Beszélgetett és parolázott a pásztorokkal, akiknek életéről, szokásairól, történeimről ma is csak Dely Mátyás tud a legtöbbet beszélni. És a ménesek, arany-szörű paripáinakÉ fölvonulásán, a birkanyják éjszakai, kísérteties, néma kullogásán szamlelendő költőkirálynak a lelke megtelt hortobágyi képekkel, színekkel, sőt Fesztai Árpádot is elbűvölte a Hortobágy, Fesztai Árpád még Jókainak és Jókai Rózának távozása után is visszamaradt. Napokon át rajzolgatta azokat a királyi vérként komoly, méltóságos pásztor-alakokat.

— Mi akkor, öcsém — mondja Dely, — nem kérdeztük, mit akar velünk. Am azon a világhírű nagy körképen több hortobágyi embernek fölismertem megszólalásig hasonlatos arcát...

Jókai máskor is megfordult Debreczenben. Egy ilyen alkalommal Dely Mátyást behívatta a pusztáról.

Leginkább a hortobágyi pusztáról beszélgettek: majd Jókai, az elkészüléskor, egy csomagot adott a Dely kezébe:

— Ez a tied — ugymond — de majd csak otthon szabad felbontani...

A nagy írónak «Lélekidomár» című regénye volt a csomagban. A regény első üres lapján ez van fölírva:

«Ez az egyik legsikerültebb munkám, annak az életéhez illő, akinek emlékü adtam.

Dely Mátyás állatorvosnak Jókai Mór.

misszumnak fejében nyári szabadságot helyezni kilátásba.

Milyen borzasztóan csalódní fognak, ha azt hiszik, hogy az ellenzék leszere — a nyári szabadságért.

Nem, jó urak, itt nem nyári szabadságról, itt szó lehet a nemzeti vívmányokról a katonareformban, az általános választójog törvényjavaslatának benyújtásáról és mert ezt Khuen nem adhatja meg — a kormány bukni fog.

Erről van itt szó és — nem nyári szabadságról!

Tisztítsd csak
Globus
Tisztító kivonattal
a világ legjobb fémlisztifőszere

Az egyház bérpalotája.

A presbyterium ülése.

A debreczeni ref. egyház presbyteriuma tegnap délután tartotta meg ülését, melyet vasárnap a csekély érdeklődés miatt el kellett halasztani.

A gyűlésen Dicsőfi József lelkészelnök, és Kovács József főgondnok elnökölt. Előadó Jeney Szabó Miklós volt. Jelen voltak az ülésen K. Tóth Kálmán, Uray Sándor, Péntes Sándor, dr. Kola János, Márton Kálmán, Kertész Imre, Salánki István, Salánki József, Laptai József, Károlyi János, Tóth Gergely, Pető Ignác, Bányai István, Varga Károly, Szabó József, Kovács János, Tóth János, Herczeg János, Orosz János, Horváth Mihály, Kárász Mihály, Pálfi Ferencz, dr. Bacsó Dezső és Kertész János.

Dicsőfi József lelkészelnök nyitotta meg az ülést. Beszédében megemlékezett K. Tóth Kálmán lelkészről, aki Utrechtben az ottani Bernárdium alapítvány jubileuma alakalmából rendezett ünnepségen képviselte a debreczeni reformátusokat. Indítványozta elnök, hogy a presbyterium K. Tóth Kálmánnak fejezze ki jegyzőkönyvileg köszönetét. Az indítványt elfogadták s a jelenlevő K. Tóth Kálmán halásan köszönte meg ezt az elismerést.

Ezután Jeney Szabó Miklós az egyházi bérpalota építésének ügyét terjesztette elő. — Majd elfogadásra ajánlotta a következő határozati javaslatot:

Építési bizottságunk ezen nagyon fontos kérdést egyházunk közérdekeiből újabb vizsgálat és megfontolás tárgyává téve: miután nyilvánvaló, hogy a számításba vett kizárólag a bérházat terhelő jelzálogkölcsön le törlesztése után ez a tőke egyházunk vagyonává válak és a külön befektetendő tőke jövedelmezősége, melybe pedig a telekérték is beszámíttatik, az idők folyamán mindenképpen emelkedik és mert az építési költség mint 300 ezer koronányi emelkedését indokolja, teljesen az, hogy míg előbb 20 koronás egységár lett az építési programmba a terv pályázatnál alapul felvéve, ma az az egységár tényleg sokkal magasabb és 20 koronás egységár mellett építeni nem lehet, az anyag és munkaárak elvitázhatatlan emelkedése folytán.

Mindez indokok alapján építető bizott-

ságunk egy tag ellenzése mellett a többi összes szavazatokkal egyértelműleg javasolja, hogy egeházunk jól felfogott érdekéből és az összes döntő momentumok figyelembe vételével határozza el a mélyen tisztelt presbyterium a már felsőbb egyházi hatóságunk által jóváhagyott 1 millió 500 ezer korona értéknek, illetve az építési költségnek ezen végösszegének 500 ezer koronával felemelését és olyként az építés további haladéktalanul előkészítését, végrehajtását.

A javaslatot Dicsőfi József szövegezte először. A presbyterium józan megfontolásra bizza a döntést. A maga részéről kijelenti, hogy a vállalkozó Jámor és Balint cég által pótlólag kért 500 ezer koronás többletet megadná. Jelenti, hogy három szakértő véleményét kérte ki. Petz Samu egyetemi tanár az egyik, aki közli, hogy a differenciák onnan erednek, hogy a pince építést a költségvetésből kihagyták és hogy a falazást köbméterenkint 20 koronával számították, holott a téglának emelkedése folytán 25 koronát kell számítani. Ezenkívül a pontalék se voltak felvéve. Azt tartja, hogy a költségvetés jövedelmezősége reális. Ha a presbyterium nem fogadná el a határozati javaslatot, adja ki az építést egy vállalkozónak, és közzönsön olyan szerződést, hogy 50 év múlva az épület az egyháze.

Biztos abban, hogy a bérpalota jövedelmezni fog. Ezután megejtették a névszerinti szavazást és egyhangulag elfogadták a javaslatot, mely szerint az építési költségeket 500 ezer koronával felemelik.

Kovács József polgármester, főgondnok szerint az építés sürgős s kéri ezért a Jámor és Balint céget azonnal értesíteni, hogy a munkát megdezdje.

Károlyi Sándor pöttag felszólalása után az elnökséget bizták meg a további teendőkkal.

Ezután tudomásul vették az augusztus 15-re szóló egyházkerületi közgyűlési meghívót.

A Téglás-kerti lakosság 150 gyermek részére iskola létesítését kéri. A presbyterium az ügyet további eljárás végett áttette az iskolaszékhez.

Megölte édesanyját.

A holttestet darabokra vágta.

Nagykikindáról táviratozzák, hogy a rendőrség letartóztatta Vajdics Miksa földmivest, aki édesanyját, Vajdics Demeternét meggyilkolta.

A vádlott letartóztatása után erősen tagadt, de mikor megmutatták neki saját véres ruháját, amiket felesége is elismert, teljesen meg tört és elmondotta, hogy május 20-án Mokrinban járt a vásáron; mikor este hazatért Kikindára, pénzt bezárta egy szekrénybe. Ekkor kiment az udvarra és a sertéseknek enni adott, mikor visszatért a szobába, megnézte a szekrényt, de már az ott elhelyezett pénzt nem találta.

Mikor édesanyját a pénz hollétérol megkérdezte, anyja kijelentette neki, hogy övé a ház, övé a föld, tehát annak jövedelméhez nincs senkinek semmi köze. A pénzről nem tartozik számot adni.

Erre a fiu mérgeben felkapott egy konyhakést, leteperte anyját a földre, és elmetszette nyakát, majd baltát kapott fel a sarokból és azzal darabokra vágta anyja holttestét.

Mikor véres tétét befejezte, a hullarészeket a kamarába dobta és megmosakodott. Este a vacsoránál felesége kérdezte, hogy merre van az édesanyja. Vajdics nagy zavarba jött, felesége még inkább faggatta, mire azután megmutatta édesanyja hulláját.

Az asszony kétségbesésében jajveszékelt és egész éjszaka a szobában járkált, mire Vaj-

dics reggel befogott és kocsin kivitte anyja holttestét a tiszahegyesi ut mellett levő kukoricásba és ott elásta.

Az ügyészség elrendelte Vajdicsnének letartóztatását is bűnpártolás címén.

Fel nem fedezett gyilkosok.

Rejtelmes bűnesetek.

Schmied Marinkának, a Bécsben nem regen meggyilkolt utcai nőnek a gyilkosát a legnagyobb erőfeszítéssel hasztalanul keresi a rendőrség. A letartóztatott ércmunkásba vetették minden reményüket a rendőrségen, de a kriminálísták már elveszítették reménységüket. — hogy megtalálják a szerencsétlen Mária gyilkosát.

Hogy ha nem sikerül majd a gyilkost kézrekeríteni, akkor csak megismétlődnének azok az esetek, amikor a föl nem derített és örökösön homályban maradt bűnesetekről a rendőri krónika följegyez.

A bécsi esetnek mása a több mint tíz esztendő előtt Budapesten elkövetett gyilkosság, a mikor egy Bjelobaba Mária nevű rendőri felügyelet alatt álló nőt öltek meg és a gyilkosnak azóta sem akadtak a nyomára.

Az utolsó négy évtized, különösen az osztrák rendőrségnél volt láncolata a sikertelen nyomozásoknak, míg a mi rendőrségünk kevés kivétellel, gyorsan elfogta a vadállatias rablógyilkosokat.

Az osztrák bűnügyi krónika negyven esztendő alatt tizenöt nagy feltűnést keltő rablógyilkosság ügyében nyomozott teljesen sikertelenül.

Melichar órák gyilkosát egy katona szeméjében sokáig keresték, de meg nem találták. Érdekesebb egy Thimel nevű 64 esztendőes asszony esete, akitől csekély értékű gyűrűket rabolt a gyilkosa. Elfogták ágyrajáróját, Lindner Ede vasmunkást, aki többször volt büntetve apróbb lopásokért, de még aznap szabadon bocsátották. Később egy Schaffer nevű aranyozót fogtak el, akit a bíróság elé is állítottak, de a törvényszék jó lelkiismerettel nem tudta halálra ítélni, és így az öregasszony gyilkosa csupán az Isten előtt felel majd gaztetéért.

Az 1874. esztendő különösen gazdag volt fel nem derített bűnesetekben. Január 21-én Kron Katalin keztyűvarrónőt fojtotta meg egy ismeretlen. Elrabolta 14 forintját. A leány szeretője, Odahal közszolga igazolta, hogy másfelé járt a gyilkosság idejében. Egy héttel később Moldaschl Viktóriát, egy 30 esztendőes cselédet gyilkoltak meg. Elraboltak 200 korona összespórolt pénzét. A furkósbót, amivel a gyilkos áldozatát agyonverte, megtalálták a szobában, de bár többeket gyanúsítottak, a bűntett megtorlatlanul maradt. Egy másik cselédőt tíz forintot vitt el, aki fejszével agyonujtotta. De ebben az esetben csupán a véres fejszét találták meg. Ezt a két fel nem derített gyilkosságot egy embernek tulajdonították.

A következő esztendőben egy borzalmas kettős gyilkosság hozta lázba a kedélyeket. Annak dacára, hogy értéktárgyakat is raboltak az ugynevezett Töröksánczon lakó Schieder házaspártól és a gyilkos fejére négyszáz koronát tűztek ki, harminchat esztendő alatt nem találtak meg a gonosztevőt, vagy bűntársait és ép ez a szörnyű gyilkosság kifürkészhetetlenül maradt.

A nyolcvanas években egy Schilling Anna nevű kofaasszonytól hatvan krajcárt rabolt a gyilkosa. Ez igazán nem nagy pénz és mégis elegendő volt ahhoz, hogy a gaz gyilkos úgy eltűnjön, mintha a föld nyeltele volna el.

Ebben az időben egy Crejci Dorottya nevű utcai leány gyilkosát is hiába keresték. A kilencvenes években is egész sereg föl nem fedezett gyilkossággal szerzett kétes érdemeket az osztrák rendőrség.

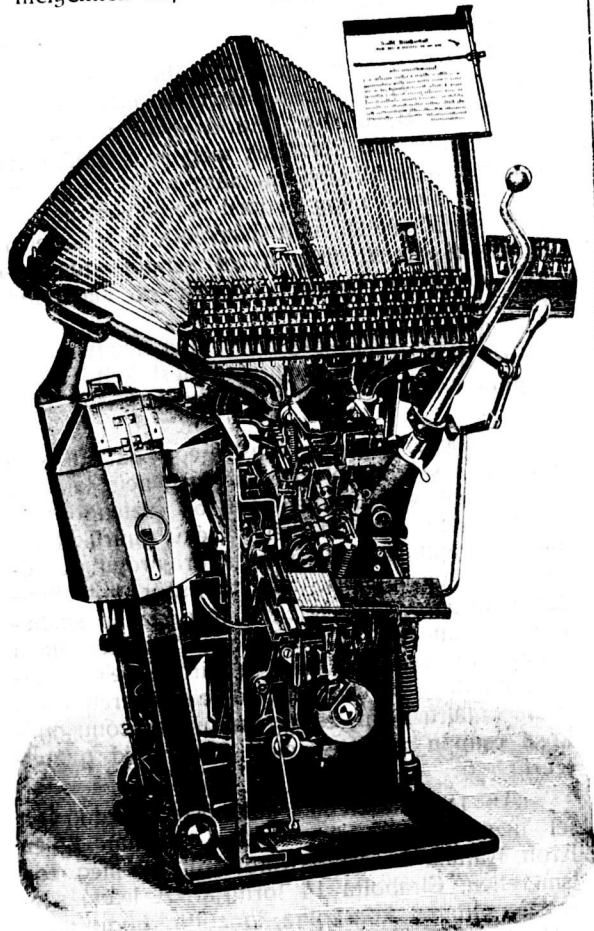
A Debreczen

olvasóközönsége kellemes meglepetéssel látja már néhány nap óta, hogy ennek a magas színvonalon álló, aprólékos gondval és figyelemmel szerkesztett politikai napilapnak külső kiállítása is megfelel a modern kor kívánalmainak.

A lapkiadó áldozatkészsége folytán ugyanis izléses, tisztán és világosan olvasható betűkkel — kítűnő rendszerű gépszedéssel kerül az olvasó asztalára a

„Debreczen“.

Két hatalmas «Typograph» rendszerű szedőgép ontja magából a Darabos-u. 7. szám alatti nyomdában az ólomöntvényeket, amelyek mint kész sorok kerülnek az olvasó elé. Nagyon szívesen vesszük, ha az érdeklődők elfáradnak hozzánk megtekinteni működésben a gépeket, melyeknek képét ezennel bemutatjuk.

A pompásan bevált ujtás jelentősége az, hogy azok a nagy és nemes eszmék, amelyeket a függetlenségi és 48-as párt vezérleiként hirdetünk, továbbá a helyi és országos eseményekről naponként irt tudósítások, valamint ezeknek bírálata, melyeknek megírásánál mindenkor az őszinte hazafias meggyőződés, a modern eszméramlatok iránt érzett lelkesedés, az ország és Debreczen város nagyközönsége érdekeinek feltétlenül önzetlen istápolása vezérel bennünket, olyan formában kerül a nagy nyilvánosság elé, amely a legkényesebb izlésű olvasót is kielégíti. Ezáltal a

„Debreczen“

olvasása nemcsak hogy nem fárasztja és nem rontja, de gyönyörködteti a szemet.

Hangsúlyozni kívánjuk, hogy a

„Debreczen“

lapkiadójának ezen áldozatkészsége a szerkesztőség tagjaiban is fokozza az ambíciót és ezáltal is főtörökvésünk lesz, minél tartalmasabb és élvezetesebb szellemi táplálékot nyújtani több ezernyi olvasónknak a pontos, kimerítő és tárgyilagos szerkesztés, továbbá az országrontó politikai rendszer megdöntésére irányuló küzdelmünk magas színvonalon tartása által.

A szerkesztőség.

Halálugrás a vizsgálóbíró szobájából.

Öngyilkos rab.

Az alkotmány-utcai törvényszék épületében — amelyben a kir. ügyészség fogháza is van — rémes eset történt ma délelőtt.

Valamivel 11 óra után Klopfer Miksa szabóság, vizsgálati foglyot, akit csak tegnap szállított be a rendőrség, egy börtönőr felkísérte dr. Krezsák Pál vizsgálóbíróhoz.

Klopfer, aki különben már négyszer büntetett foglalkozásszerű tolvaj, szóltanul haladt a fogházor oldala mellett a harmadik emeletre. Még csak levertnek sem látszott, s bátran — mint aki már ismeri a járást ezen a tájon, nyitott be a vizsgálóbíró szobájába, melynek a Koháry-utca nyíló ablaka nyitva volt.

Belépve, hirtelen elhatározással Klopfer a nyitott ablak felé rohant, s még mielőtt visszatarthatták volna, az ablak párkányára ugrott és az utcára vetette magát a háromemeletes magasságból.

A szerencsétlen ember holtan terült el az utca kövezetén.

Az öngyilkos valósággal konsternálta a vizsgálóbírót s a véres esetről nyomban jelentést tett a büntetőtörvényszék mostani helyettes vezetőjének, dr. Langer Jenő táblai bírónak.

Kisfaludy László, a központi fogház gondnoka pedig a rendőrséget értesítette s aztán a holttestet elszállították a törvényszéki orvosi intézetbe.

Az öngyilkosság dolgában megindította tüzét a vizsgálatot a kir. ügyészség is, amelynek részéről dr. Vargha József kir. ügyész hallgatta ki az eset szmenntanuit, a többek közt a vizsgálóbírót és a jegyzőjét, valamint a fogházort is.

Az élet komédiáiból.

Pórujárt apróhirdető.

Nincs az a nagy író, aki leleményesség és invenció dolgában felvehetné a versenyt a regény- és drámaíró élettel. Ujabb bizonyítéka ennek az a kinosan komikus történet, mely az az imént játszódott le az orosz fővárosban, s mely sok szóbeszédre ad okot a szentpétervári előkelő kereskedővilágban.

A tragikomédiának, mely humorosan indult, de meglehetősen végzetesen végződött, egy szentpétervári előkelő és gazdag kereskedőnek feltűnően szép, tizenhétéves leánya a szenvedő hőse, de egyúttal megindítója is annak a lavinának, mely aztán maga alá temette.

J. Sina kisasszonynak, aki az elkenyezettett s épp ezért unatkozó gyermekek sorába tartozik, nemrég egy házasságközvetítéssel foglalkozó szaklap került a kezébe.

A fiatal leány kalandvágyból s még inkább a tréfa kedvéért elhatározta, hogy az említett lapban hirdetést fog közzé tenni.

Ennek értelmében «házasság céljából levelezni óhajt egy kifogástalan jellemű úrral».

Az adott álcimre egész sereg levél érkezett, melyeket J. Sina elolvasott ugyan, de válasz nélkül hagyott. Csapán egyetlen levelet részessített figyelemben, mely bizonyos X. kereskedő nevével volt aláírva.

Érdekes és sűrű levelezés keletkezett most J. Sina kisasszony és X. kereskedő közt, melynek folyamán a férfi beleszeretett az előtte ismeretlen hölgybe és viszont X. ur levelei Sina kisasszony nagy öröme egyre bensőségesebbekké és szenvedélyesebbekké váltak, s e különös von-

zalom heveségét a regényes titokzatosság csak növelte.

Végre X. ur egy szenvedélyes levelében kijelentette, hogy nem tud tovább élni anélkül, hogy a bájos ismeretlent meg ne ismerje, s hogy abban az esetben, ha e vágya nem teljesül, öngyilkos lesz.

Esdve könyörgött tehát neki, hogy bizonyos megállapított időben jelenjék meg találkára egy előkelő szentpétervári vendéglő különhelyiségében.

Sina kisasszony beleegyezett ebbe, annál is inkább, mert a maga türelmetlenségét már alig tudta fékezni.

Néhány nappal ezelőtt hófehér ruhában, keblén ismertető jel gyanánt egy rózsával, megjelent a szobán forgó vendéglőben s belépett a különszobába, ahol egy ur várta. Ereiben azonban elhült a vér, mikor ebben az urban az édes apjára ismert.

A kalandszomjas kisasszony, mintha furák üldöznek, kirohant a házból, s azóta teljesen nyoma veszett.

A megrémült apa első ijedségében elmondta a dolgot s figyelmes barátaink révén természetesen megtudta J. asszony is. A mélyen sértett feleség és anya most valóperit indított kalandszomjas férje ellen.

Pisztolypárbaj, viaszgolyókkal.

A megtagadott honorárium.

Fiumében történt a komikus eset, — két fiatal ur állt ki a porondra, és ahogy a lovagias eljárás során határozták, pisztoly volt a kezükben. De a pisztolyokban — nehogy az urak becses bőrét baj érje — viaszgolyók voltak. Persze az élet-halál harc így egyik félben sem tett kárt és csak a folytatása lett olyan, hogy syilvánosságra kerülven, kacagott rajta mindenki. Kiderült ugyanis, hogy az egyik fél megbízottai azt a fiatalembert, aki a pisztolyok megtöltésére vállalkozott, megkérték:

— Ne ólomgolyót tegyen be, lesz szép jutalom!

A diurnista, aki különben diurnista a fiumei pénzügyigazgatóságnál, teljesítette a kérést, a legpuhább viaszból formált golyókkal töltött. De mert a «kikötött» honorárium elmaradt, fogta magát és a megbízó párbajhóst — beporlotta. Három fórumnak kellett a komikus ügygyel foglalkoznia, dje a felperest — mindegyik fórum más okból ugyan — azonban valamennyi elutasította. A törvényszék azért nem tartotta a követelést megítélhetőnek, mert tiltott közreműködés jutalmazásáról van szó, mivelhogy törvény tiltja a párbajt. A kir. tábla másképp gondolkodott s csak azért utasította el a keresetet, mivel nem volt «meghatározott összeg» kikötve.

— Ha ez megtörtént volna — úgymond a kir. Tábla — a marasztalásnak semmi sem állna utjában.

A viaszgolyók szállítója, aki életmentő szolgálatát díjjal tovább kereste, a Kuriához is folyamodott felülvizsgálatért és a legfelsőbb bíróság a következő határozatot hozta:

A m. kir. Kuria a rendkívüli eflülvizsgálati kérelemnek helyet nem ad.

Indokok:

Az alsóbíróságok ítéleteiben helyesen előadott kereseti tényállás szerint a felperes azért a ténykedésért igényli a kereseti összeget, melyet az ott előadott párbaj vívása körül kifejtett.

Minthogy azonban a párbaj a büntetőtörvénykönyv XIX. fejezete szerint büntetendő Xceselemnél képez, az annak vívása körül kifejtett ténykedésért kikötött díj az osztrák polg. törv. kv. 878. §-a értelmében bírói uton nem érvényesíthető.

Az alsóbíróságok tehát nem sértettek meg a törvényt, midőn a felperest keresetével el-

utasították, minél fogva a rendkívüli felülvizsgálati kérelmek az id. pprds. 335. §-a értelmében helyt adni nem lehetett. (5596/1910—1911. május hó 4-én.

IRODALOM.

Katonairodalmi pályatételek. Hazai Samu honvédelmi miniszter a magyar katonai szak-sajtónak nagyobb összeget juttatott, pályadíjak kifizetése céljából. A ma megjelent pályatételek közül kiemeljük a következőket: Megbízás alapján megírandók «A magyar katonai közlöny» részére: könyv Napoleonról, fiatal tisztek számára. A pályadíj 1000 korona. «A hadsereg» című katonai szaklap számára: Egy honvédegyalogsági mozgóosztály. Pályadíj: 2180 korona. Lovasmeretek a gyalogsági tisztek számára. Pályadíj 500 korona. Horvát, tót és román zsebkönyv magyar tisztek részére. Pályadíj 400—400 korona. A tisztképző intézetek és katonatiszti pálya ismertetése, előadás formájában vetítő képekkel. Pályadíj 300 korona. «A katonás nevelés» című katonai szaklap részére: Az ifjuság előkészítése a katonai szolgálatra külföldön. A pályadíj 400 korona. «Az őrszem» című katonai szaklap részére: Bosznia és Hercegovina megszállásának története a legénység számára. Pályadíj 400 korona.

Pályázat után megírandók a következő tételek: «A magyar katonai közlöny»: A gyalogsági harcászati kiképzésének egyszerűsítése. Pályadíj 300 korona. A géppuskák beosztása a gyalogsághoz. Pályadíj 300 korona. Egy csapat harcászati alkalmazásának bíráló ismertetése a legújabb háborúból. Pályadíj 600 korona. A nagyobb katonai államok tisztképzésének ismertetése. A pályadíj 500 korona. — A lovasság tüzharcra való kiképzése. Pályadíj 200 korona. A katonai orvos teendői a legénység harcalképességének fenntartására. A pályadíj 200 korona. A «Hadsereg» című szaklapnál: A lovassport műszavak magyarosító és fogalom magyarázó szótára. A pályadíj 200 korona. A fegyveres erő békemunkájának jelentősége. A pályadíj 300 korona. A legénység által üzhető tornajátékok és sportok leírása gyakorlati utmutatóval. A pályadíj 300 korona. — «A katonás nevelés» című szaklapnál: Falusi földműves ifjak számára alakított katonai tanfolyam kiképzési tervezete. — A pályadíj 100 korona. A nagy vidéki város középiskolájában szervezett katonai tanfolyamban az ifjuság és szülők jelenlétében tartott megnyitó előadás a katonai nevelés jelentőségéről, céljáról és hasznáról. A pályadíj 100 korona. Falusi ifjak katonai tanfolyamán tartott előadás a puskáról. Pályadíj 100 korona. Nagy vidéki város sportegyesületének katonai tanfolyamában tartott előadás az újkor háborúkról. Pályadíj 100 korona. Vidéki főiskola katonai tanfolyamán tartott előadás a katonai térképekről. Pályadíj 100 korona. Az «Őrszem» című szaklapnál: Tervezet és módszeres utmutató az írásnak és olvasásnak analabéta katonák részére való tanításra. Pályadíj 300 korona. Tót anyanyelvű katonák zsebkönyve és román anyanyelvű katonák zsebkönyve a katonai szolgálatban szükséges magyar nyelv megtanulására. A pályadíj 100—100 korona.

Kiadó lakás.

Háromszoba, előszoba és mellékhelyiségekből álló

modern utcai lakás

villanyvilágítás és vízvezetékkel ellátva,

november 1-sejére

kiadó.

Darabos-utca 7. szám.

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a. Telefon 412.

— **Óriási hőség Debreczenben.** Tegnap olyan hőség volt Debreczenben, amilyen hivatalos kimutatás szerint 20 év óta nem volt nálunk. 1892 nyarán volt közel 38 fokos meleg utoljára s tegnap is e körül állott a hőmérő.

— **A Petőfi Dalkör augusztus 2-án a március 15-iki alap javára, a Nagyerdei Vigadóban zártkörű hazafias ünnepi-estélyt rendez.** Az estély műsora a következő: 1. Nyitány. Veres Tóni és fia zenekara által. 2. Jelge. Tartja Szávay Gyula elnök. 4. «Nemzeti zászló». Huber Károlytól. Énekli a dalkör. 5. Népdalok. Hegedű kísérettel előadja Tóth Mariska urleány. 6. Alkalmi költemény: Nemes Imre III. é. th. 7. «Suhog a szél.» Szövegét írta Komócsy Józsefné, zenésítette Kovarcz Emil. — Énekli a dalkör. Az estély 8 órakor kezdődik. Belépti díj 1 korona.

— **Kecskemét egyre pusztul.** Kecskemétről jelentik: Kecskemét katasztrófa nemcsak szörnyű volt, de sajátságos is. A földrengés elmúlt és a baj egyre súlyosbodik. Az odalenn időző szakemberek megállapították, hogy Kecskemét házai huszonnégy órával a földrengés után épebbek voltak, mint most. A repedések egyre távolnak, a tetők lecsuszának; a város belterületén négyezer épnek látszó ház valójában rom. Egy-két erős vihar, vagy hosszabb esőzés a földre dönti valamennyit. Az építészek szerint egész Kecskemétet újjá kellene építeni. A budapesti olasz főkonzul ma táviratilag olasz kőműveseket ajánlott fel a városi tanácsnak, tetszésszerű számban. A honvédelmi miniszter éjjel érkezett távirata szerint újabb hatvan nyolc tábori sátrat küldött Kecskemétre. Ezekben mintegy 250 ember fér el; ezzel a szükségletnek csak egy parányi része van fedezve. Ma husz csendőrrészeg a városba a rend minél biztosabb fentartására.

— **A pápa beteg.** Rómából jelentik: A pápa állapotáról megbízható forrásból a következőket jelentik: A pápa nem rekedtségben, hanem nyeldekő gyuladásban szenved, mely azonban a felső légutakat is könnyen meg támadta. Ha komplikáció nem támad, minden veszedelem ki van zárva. A pápának nincsen láza és a nap legnagyobb részét ágyon kívül tölti.

— **Leégett a gácsi posztógyár.** Losoncról írják: Az ország legrégebb posztógyára, a gácsi posztógyár még eddig ismeretlen okból kigyulladt és a tűz oly gyorsan terjedt, hogy csakhamar az egész gyár langokban állott. A hatalmas tűz óriási pánikot okozott, a munkások és a környék lakói nagy erőfeszítéssel fogták a tűzoltáshoz és mentéshez, de hasztalan. — A gyár rövid idő alatt teljesen leégett. Az égő gyár teleptől tüzet fogott a nagy melegtől amugy is kiszáradt szomszédos háztetők, úgy hogy egész sor utca állott langokban. Több ház egy óra leforgása alatt hamuvá lett, köztük a zsidótemplom is teljesen leégett. Hogy az egész város le nem égett, az a gyorsan segítségül siető losonci tűzoltóságnak köszönhető. A tűzhöz kivonult a losonci 25. gyalogezredkét század katonasága, hogy a rendet fenntartsa s hogy a tűzoltóknak nehéz munkájukban segítsen.

— **Elvágta a kezét.** A Csapó-utcán lévő cipőgyárban ma délelőtt súlyosan megsebesült egy munkás. Nagytű Jánosnak hívják a cipészegédet, aki a vágógépnél dolgozott. A gép elkapta Nagytű János kezét és elvágta. A mentők a kórházba szállították.

— **Málnássy rendőrfogalmazó temetése.** A szerencsétlen véget ért Málnássy Rezső holttestét tegnap délután a soros vizsgálóbíró rendeltére a törvényszéki boncteremben dr. Ajtay K. Sándor egyetemi tanár, törvényszéki orvos, dr. Münnich Károly törvényszéki orvos közbenjöttével felboncolta. Málnássy 8—9—10 borda között a jobboldalon bordatöréssel járult zuzódást szenvedett, amely zuzódás májrepedést is okozott olykoppen, hogy a máj egy darabja függő helyzetéből leszakadt és belső elvérzést idézett elő. Koponyatörést, nem szenvedett, — apró bőrhorzsolásokon kívül egyéb sérülése nem volt. A halál közvetlen oka: általános ideghűdés. Málnássy Rezső rendőrfogalmazó holttestét a Szvetenay-utcai halottasházból ma délután fél négy órakor a végtisztesség megadása után vasuton Kolozsvárra szállítják.

— **Tengerészbiztos-jelöltek fölvétele.** Október hó elsejével a cs. és kir. haditengerészetnél nagyobb számú tengerészeti biztosjelölteket fognak fölvenni. A fölvételre pályázhatnak valamely állami vagy a nyilvánossági joggal bíró nem állami főgyimnasium, főreáliskola, vagy magasabb kereskedelmi iskola (kereskedelmi akadémia) érettségi bizonyítvánnyal rendelkező tanulók. A pályázatokat augusztus hónap tizenötödikéig lehet beadni a hadügyminiszterium tengerészeti hadosztályánál. A kérvényekhez mel lékelni kell a születési bizonyítványt arról, — hogy a pályázó nőtlen és végül az állami számvitelből tett vizsgáról szóló bizonyítvány. — JEz a legutolsó kellék később is pótolható és a számvitelvizsga a felvétel után is lehet. A pályázaton csak olyan emberek vehetnek részt, akik a 23-ik élet évét még nem töltötték. A besorozott pályázók kötelesek magukat egy, az atya vagy gyám által aláírt hitelesített kötelezvényben a haditengerészetnél végzendő négy évi tényleges szolgálatra lekötmi és e nyilatkozatot a folyamodványokhoz becsatolni. A katonai szolgálatra kötelezett pályázók folyamodványaikat szolgálati uton nyújtják be. Amennyiben az állásokra nagyobb számú pályázó lesz, ez esetben előnyben részesíti a hadügyminiszterium azokat a pályázókat, akiknek magasabb tanulmányai vannak és államtudományi vagy jogtudományi vizsgálatot tettek le. A kinevezett pályázók felvételi vizsgát tesznek, amely a német nyelv ismeretere vonatkozik. E vizsgát szeptember hó második felében kell letenni a cs. és kir. kikötő-tengernagyi hivatalnál. A felvételi vizsgát sikerrel letévők sorozásra kerülnek, ha még nem volnának besorozva és ideiglenes tengerészeti biztosjelöltekké való kinevezés mellett egy kikötői hajóra vezényeltetnek. A kinevezés napjától kezdve az ideiglenes tengerészeti biztosjelöltek 1440 korona évi fizetést — rendszeresített kikötő-hajóélelmi pénzt és 200 korona ruhaáltalányt kapnak. Az ideiglenes tengerészeti biztosjelöltek a tengerészeti biztosjelöltvizsga letétele után másodosztályú tengerészeti biztosokká lesznek.

— **Szerencsétlenség az aratásnál.** Tegnap súlyos szerencsétlenség történt egy debreczeni tanyán. Papp László aratómunkás, aki az Ehrenfeld-féle tanyán dolgozott, a cséplőgép mellé osztották be, hogy az asztagról táplálja a gépet. Egyideig minden baj nélkül ment a munka, miközben Papp a körülötte foglalatoskodó társaival beszélgetett. Így történt, hogy félrelépett s belezuhant a cséplőgépbe. A következő percben ugyanis visítás hallatszott. A gépvezető megállította a gépet s úgy emelték ki. Összetört tagokkal Papp Lászlót. A megsérült embert bekötözték s beszállították a debreczeni kórházba, ahol ápolás alá vették.

— **Meghaltak.** A tegnapi napon meghaltak: Nevelős József r. f. kath. 4 hónapos, Onodi Imre ref. 2 hónapos, Nagy Imre ref. 8 hónapos, Horváth Kálmán r. kath. 31 éves, Bód Sándor r. kath. 36 éves, Bányai József izr. 46 éves, Pataki József ref. 12 napos, özv. Pinczés Ferencné ref. 73 éves, Dari Erzsébet ref. 5 hónapos, Szüts Juliánna r. kath. 10 napos, Papp Juliánna ref. 5 éves.

Ismeretlen halott. A Hatvan-utcai temetőben tegnap délután egy hörgő emberre találtak az egyik sírdombon. A temetőőr faggatta a szerencsétlent, de nem válaszolt. Értesítette az esetről a rendőrséget, mely beszállította a kórházba az illetőt. Csúpan annyit lehetett megtudni, hogy Nagybajom községbe való. A kórházban a szerencsétlen meghalt. Holttestét lefénnyképezték és a képet megküldik a szomszédos városok rendőrségeinek.

Székely Győrben. Székely Mihály ma reggel félhét órakor a komáromi újvárosi gyakorlótérrel felszállott és félnyolc órakor Győrben simán leszállott. Utját délután öt órakor fogja folytatni Pozsony felé.

Hírdetmény. A m. kir. Vasuti és hajózási főfelügyelőség a Debreczen—Hajdusásoni vonal mentén a Nyugoti sor mellé tervezett kitérőnek, továbbá a Lukács Vilmos-féle telepre, végül a Hordógyár telepére vezető tervezett iparvágányoknak közigazgatási bejárására Debreczen sz. kir. városházának tanácstermében való összejövetellel a folyó évi július 27-ének délelőtt 9 óráját kitűzi. Erről az érdekeltek azzal értesítettnek, hogy ezen közigazgatási bejárásan megjelenhetnek és észrevételeiket előadhatják. Debreczen sz. kir. város tanácsának 1911. évi július hó 24-én tartott üléséből. — A városi tanács.

Leégett Stambul.

Pusztulás mindenfelé.

Lehetetlen a leégett házak és üzletek számát még csak megközelítőleg is megállapítani. Mintegy tízezer ház pusztulásáról beszélnek, de az elpusztult házak száma mindenestre meghaladja a négyezret. Több mecset és iskola, valamint templomok is leégtek. A jogi fakullást megmentették.

A tüzvész négy évtized óta a legnagyobb volt. Eddigi becslés szerint kétezer ház pusztult el, köztük a városháza, hat mecset és több iskola. Mahmud Sefket pasa hadügyminiszter úgy sebesült meg, hogy mikor a vezérkar palotájának égésekor a mentési akciót vezette, a türehtelen hőségétől elájult. Beszélnek, hogy a szultán Dona Bagoss erkélyéről nézte a pusztulást és a katasztrófa láttára hangosan sírni kezdett. Kiamil pasa volt nagyvezír, aki jelen volt, nem régeből figyelmeztette a szultánt, hogy ha így züllemek tovább a viszonyok, ő lesz a birodalom utolsó szultánja.

A pusztulás képe.

A tűz színhelye sivár, több kilométernyire elhúzódó romhalamaz képét nyújtja, amelyből sok károsult panaszkodva és jajgatva igyekszik megmenteni dolgainak romjait. Az utcák kíváncsiak ezreivel van tele, az idegen állomások tüzoltósága is segédkezett a mentésben. Több tüzoltó é smagánember megsebesült. — Eddig nem konstatalható, hogy vajjon emberélet esett-e áldozatul? Azt beszélnek, hogy a tűz egy kis korcsmában keletkezett, ahol egy arab ember kávéfőzés közben vigyázatlanul bánt a tüzzel. A rendőrség megindította a vizsgálatot és több embert letartóztatott.

Gyújtogatás.

Pallavicini örgróf osztrák-magyar nagykövet lemondta a holnapra tervezett dinert, a mely után bál lett volna. Az idegen uralkodók tól és kormányoktól részvét-táviratok érkeztek. A szultán 2500 fontot, az ottomán bank 2000 fontot adományoztak a károsultak segélyezésére. A kamarai elnök vezetésével segélybizottság alakult.

Biztos információk szerint a rendőrség ma a Galata-híd két pillére alatt gyújtó-anyagokat talált, melyek már égni kezdtek. A tüzet eloltották. Délután 4 óra felé az eddigi tűz színhelyéhez közel eső Jusuf basa városnegyedben is tűz keletkezett, amelyet egy óra múlva eloltottak.

Tömeges szerencsétlenség.

Hét leány balesete.

Az «Unio» gőzmosó-gyárban úgy látszik Unem nagy gondott okoz a munkások testi épisége.

Csaknem ugyanabban az időben, amikor a Kovald vegytisztító-gyárban történt a szerencsétlenség, tömeges baleset történt az «Unio» vegytisztító-gyárban is, hat ember került a mentőkocsira.

Tudósítónk az elhallgatott tömeges balesetről jelenti:

A Telep-utca 43. szám alatt van az «Unio» gőzmosógyár rt. gyári helyisége. Itten tegnap a gőzmosóba kitóduló rossz gőzök következtében egy leány rosszul lett, felocsolták és hazaküldték.

A többi munkásnő is rosszulérről panaszkodott, de ezzel a munkavezetőség nem törődött, tovább dolgoztatta a leányokat.

Este 5 és 6 óra között azután bekövetkezett a katasztrófa, egymásután hat leány a hőségtől és gázmérgezésétől összeesett.

Kihívták a mentőket, akik a súlyosan sérülteket, akiket nem tudtak eszméletre téríteni, a Bethesda-kórházba szállították.

Ezek:

Boda Julia 17 éves,

Kemény Mariska 16 éves,

Szekeres Julia 14 éves,

Makai Róza 16 éves leányok.

Ezek állapota súlyos volt, legsúlyosabban járt közülük Boda Julia, aki még most sem volt kihallgatható.

Két leányt, Doba Ilona, 15 éves és Steiner Erzs 14 éves munkásleányokat a mentők lakásaikra szállították.

Az esetet az örszoba a központi ügyeletnek nem jelentették be és így a rendőrség részéről eddig semmiféle intézkedés a vizsgálat megindítására nem történt.

TÁVIRATOK.

A háborús veszedelem.

Konstantinápoly, július 25. Beavattott politikai körökben tudni vélik, hogy Angolország és Franciaország blokirozni készül A tivarit és az Adria partján lévő török kikötőket, ha kitér a háború.

A köztársaság ellen.

Lisszabon, július 25. Országszerte tüntetések vannak az új alkotmány ellen, amely elnököt akar állítani a köztársaság élére és a törvényhozást a két kamarás rendszeren építi fel. A fővárosban vasárnap és tegnap is komoly zavargások voltak. A nép dühe főleg Machado külügyminiszter ellen irányul, mert ő van kiszemelve a köztársaság elnöki székére. Mikor Machado a képviselőházba ment, az uton lármás tömeg tartóztatta fel és zajosan tüntetett az alkotmánytervezet ellen. Machado a képviselőház feljárójának legfelsőbb lépcsőfokáról beszédet akart intézni a felbőszült tömeghez, de lehurrogta. Ez a tüntetés is azt bizonyítja, hogy a köztársasági pártban sincs egység.

Kolera Albániában.

Üszküb, július 25. Ipekben és Djakovában tizenkét ember betegedett meg kolerában. Egy koleraeset halálos volt. A koleras betegek legnagyobb része katona.

Kiutasított japánok.

Newyork, július 25. San-Franciskóban a kivándorlási bizottság visszautasított huszonnégy jómódu japánt s nem engedte meg, hogy a városban letelepedjenek. A tokiói kormány e miatt Washingtonban erőlesen felszólt.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 25.

Az árak 50 kilogrammonként

buzamáj.	10 71
buza okt.	8 71 — 8 72.
rozs okt.	8 05 — 7 99.
zab május.	7 55 — 7 50.
zab okt.	7 18 — 7 11.
Tengeri aug. 1911.	
Tengeri máj. 1912.	

Ertéktőzsde. Osztrák hitelrészvény 656 76
Magyar hitelrészvény 832 50.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Oda! — öröm, a vidámság; és az erő is hanyatlak, és azután a szerelemre kerül a sor és ha az is elhamvad szívében, akkor, óh akkor magára az életre kerül a sor.

El fog hervadni, mint ősszel a virág, ki fog mulni, mint ahogy a csillag rövid ragyogás után a sötétségben foszlik széjjel.

Szemei önkénytelenül az ég felé fordulnak. Szeretné nézni, mint ragyognak a csillagok és mint fut le közülök egy-egy a sötétségben — de most az égen sincsen csillag!

Fekete felegek borítják azt mindenütt! Olyan fekete, sötét, mogorva színű minden körülötte az égtől a földig.

A föld még világosabb az égnél. Itt a hó terjeszt némi világságot maga körül, oda fen meg minden olyan borongós, olyan zordonul sötét.

Hát ha mégis jobb volna, még a földön ma radni?

Merengéséből közelgő léptek keltették fel Gergelyt.

— Beh soká váratott ebben a sötét éjszakában! — kezdte a leány, egy pár lépéssel a legény elé menve.

— Nem szabadulhattam elébb. Pajtásaim el sem akartak eresztetni, hogy azt a szemtelen legényt úgy kifizetem. No, ettől örökre szabadultál. Nem teszi ez többé lábát a mi falunkba! — viszonzá a legény.

— Aldja is meg magát érte az Isten! Ha tudná, mi nagy követ vett le a lelkemről! — mondá Illus panaszos hangon.

— Mit használ! Ha ez egyiktől megszeddítotlak, akad helyébe más, akinek édes atyád oda fogja dni — mondá Gergely szomorúan.

Illus nem szólt semmit. Csak szemeit törőgette kőtenyével. Érezte, hogy Gergely igazat mondott.

— Azért rendeltelek ide e helyre, — kezdte újra a legény, kis szünet mulva, — hogy feloldjalak fogadásod alól.

— Micsoda fogadás alól? — kérde a leány ijedten.

— Hát, hogy egymáséi legyünk — viszonzá a legény, akadozó fájdalmas hangon.

— Hát aztán maga mit csinál akkor? — kérde a leány bámulva.

— En velem ne gondolj. Addig hurcolom az életem, míg lehet.

— Látja Gergely, nem hittem volna én ezt magáról! — mondá erre Illus, sirás és zokogástól szakgatott hangon.

— És mi panaszkod van ellenem? — kérde a legény.

— Azt hittem, hogy y maga az ember, hát erősebb is lesz nálamnál, aki csak egy leány vagyok és biztatni és támogatni fog, hogy a nagy teher alatt le ne roskadjak, — feleli a leány, meg-megállva beszédében, hogy fojtogató elérékenyültségén erőt vegyen.

— Tán abban támogassalak, hogy Kaczorhoz menj? — kérde a legény, felindulva a leány szavaitól.

(Folytatás.)

Megnyilt a Széchenyi Mulató

(Petőfi-tér, a vasuti állomással szemben)

12 szenzációs szám

a Fővárosi Orfeumok előkelőbb tagjai felleptével

Hajhullás és korpa képződés elle-
nincs jobb az

Amerikai Hajpetrolnál ^{Ára} 1-50 fillér

KUBEK SÁNDOR

„Meváltó“ gyógyszerárában.
Debreczen, Tiszapalota.

Jegyezze meg magának pontosan azt,
hogyan

PATHEPHON

a legjobb és legtökéletesebb beszélgép a mely csak létezik.

Tű nélkül játszik, a lemezeket nem karcolja és nem rongálja.

Követelje határozottan, hogy a kereskedő Önnek egy tű nélküli Pathephonon játsszon.

A PATHÉ FRÈRES, PARIS
világhírű cég gyártmánya.

Minden jobb kereskedőnél kapható.
Katalógus ingyen és bérmentve.

Remek új magyar felvételek.

PATHE FRÈRES
WIEN, I.,
KOLOWRAT-RING 9.

Paris, London, Wien, Berlin, Moskva
Szt. Pétervár, Odessa, Brüsszel,
Amsterdam, Barcelona, Milánó,
Lissabon, Bombay, Calcutta, Singa-
pore, Shangai, Tókio stb.

Debreczen
legrégibb

Fényképezési szaküzletében

Piac-utca 12.

Fényképezési cikkek

gyári árban

beszerezhetők.

Levélpapírok,

Üzleti könyvek,

Képes levelezőlapok

leszállított árban kaphatók

HOROVITZ ZSIGMOND

papírüzletében

Debreczen, Piac-utca 12. sz.

(volt Stenczinger-ház.)

Izléses

nyomtatványok

bankok, hivatalok, iparosok, kereskedők, munkások részére

jutányos árban készülnek.

Papírüzleti telefon 330. Könyvnyomdai telefon 412.

Apró hirdetések.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát BÉNYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

TELI SZALAMIT gyári áron szállít Gáspár Test vérek hentesáru üzlete Székelyudvarhelyt.

A Formal megszünteti a kéz és lábizzadást, ára 1 korona Kubek Sándor „Megváltó” gyógyszerárában Debrecen, Tiszapalota.

Üvegszemű spangolmeggylet postakosaránként 2 koronáért, savanyításra ugorkát, káposztát, vajbabet 1.20 koronáért. Gyümölcskivitel Csongrádról.

EGERBEN emelets uriház eladó. Bővebbet Balogh örnagynál, honvéd-kórházban Budapest. Ügynökök díjaztatnak.

Egyszerű és különleges órákat szakszerűen javít Apródy József műórák Piac-utca 12. sz. (Stenczinger-ház).

FEJESKAPOSZTA, kelkáposzta, fejes saláta, karamellé, cukorborsó, új burgonya, zöld bab, ugorkát nagyban és kicsinyben szállít Sperlinger Csongrádról.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

TOKAJI szomorodni, 1906. évi, 5 liter 10 K. Tokaji édes aszúbor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve, Grittner Lajosnál, Tokajban.

Kajszinbarackot, félérett állapotban, megvételre keresek. Ar- és mennyiség-ajánlatokat kér Lázár József szőlő- és gyümölcsnagykereskedő. Nagymaros, Hontmegye.

Épületi vályog jutányosan eladó Széchenyikert 3. sz.

Egy tanuló felvétetik Félégyházi János fűszerkereskedésében. Piac- és Miklós-utca sarok.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papirtüzetében Piac-utca 12.

Utcai emeleti lakás minden modern kényelemmel augusztus elsejére kiadó. Irodának és hivatalnak is igen alkalmas. Értekezhetni Csapó-utca 10. sz. alatt, az udvarban, földszinti lakás.

Egy vasüst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására hozom, hogy tőlem természetes, tiszta dalmáciai fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. Ófehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződésül önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamintát 4 koronáért küldök. — Cím: Pank Ödön bornagykereskedő, Fiuméba.

Kecskeméti elsőrendű óriásszemű spangolmeggylet 3, válogatott szívcsereznyje 3 korona, postakosaránként utánvétellel szállítja Gyümölcskivitel Társaság, Kecskeméten, Kajszinbarackra előjegyzést elfogadunk.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyú üvegajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Baltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozott szabadalmaztatásra. Ems. Petroszény, Deák-bánya.

Elegánsan butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Wagner Manó

tan- és nevelőintézete.
Rákospalotán, Budapest mellett.

Nyolcz osztályu főgimnázium
nyilvánossági és érettségi vizsgák tartási joggal.

Nyilvános POLGÁRI fiúiskola.

Lelkiismeretes felügyelet.

Alapos oktatás. Jó ellátás.

Kitűnő tanerők. Alapvető ismétlőtanítás.

Nagy árnyas kert és játszótér.

A tanulók lehetnek bennlakók és félkiosztosok.

Kivánságra „Ismeretét” küld az igazgatóság Rákospalotára.

(Vasuti állomás, posta, távirde, telefon)

Dr. NEUMANN MIKSA

Gaisbergi gyógyintézete Gyógyintézet
Wien, I.

Parschban Salzburg mellett. Fleischmarkt 7.

6 órai utazás Beestől. Egész éven

át nyitva.

Kimerítő felvilágosítás s Gaisbergi intézetről is. Mindkét intézetben az összes vizgyógykurák találhatóak fel s Röntgen laboratóriummal, valamint a fizikai és modern gyógyeszközökkel ellátva.

A gaisbergi gyógyházban nap és légfürdők, uszodák, szabályozott hőmérsékletű vízzel, terapeiai és dietikai kurák. Hízó és soványító kúra stb. Elsőrangú ház dependence-val (100 szoba) 100 méter hosszú folyosók, játék és sport terekkel. Hangversenyek. Festői hegyvidék, 500 m. magas fekvéssel. Kirándulások a Gaisbergi vasúttal 1282 m. Modern kényelem. Villamos világítás stb. pompás parkok. Gyönyörű kilátás (Waltzmann, Untersberg Gölle stb.) Villamos vasúti összekötetés Salzburggal (10 perc). Elsőrendű ellátás, mérsékelt árak.

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte **lakások pormentesítését**

is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-köfélést villany parkett-géppel szolid árban vállalom. Telefon 878. sz.

ÜDVÖZLET GRÁZBÓL!

Mielőtt szükségletét fedezi, kérje tőlem gazdag tartalmu mintagyűjteményemet, a legjobb **styriai**

férfi- és női loden-ról

vadász-, erdész-, turista, rodel és ski-sport és mindazok részére, akik a különféle időjárásoknak kitéve vannak, de különösen az én valódi styriai **nő loden-ról** gyönyörű mintákkal, utazási- és seta-kosztümöknek, valamint összes divatszövetjeimről, férfi- és gyermek-ruhák, felöltők, ulster a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségben az általánosan elismert lelkiismeretes első és legnagyobb loden-kivitelű cégtől

VINZENZ OBLACK

cs. és kir. udvari posztó-szállító

Graz, Murgasse 9. sz.

Mintakönyvek szabómesterek és szabónők részére kívánatra rendelkezésükre állanak.

Vigyázat

80 ezer pár cipő alkalmi eladása

4 pár cipő csak 10 korona.

Egy nagy gyár fizetési zavarokba jutván, megbízást adott nekem egy nagy tömegnek beszerzési áron alól való eladására.

Ennélfogva eladok mindenkinek 2 pár férfi és 2 pár női fűzőcipőt, barna vagy fekete bőrből, erős szegzett talppal, legujabb elegáns állásban; nagysága szám vagy centiméter szerint.

Minden 4 pár cipő együtt csak 10 korona.

Szétküldés utánvétellel. Kicsérelés megengedve.

Első keresztény cipőkivitelű áruház.

Humann Ferencz, Bécs, Aloisgasse II/2.

Schaumburg-Lippe Herceg

Beremendi

portlantcement és mészművei

Kereskedelmi igazgatóság:

P É C S, Indóház-utca 42. szám.

Művek: **BEREMEND.**

Kitűnő minőségű és páratlanul szép színű

portlandcement

és fehérmészgyártása,

valamint géppel zúzott kavics és nyers mészkő előállítás.

Évi termelés: 500,000 q portlandcement, 120,000 q fehérmész. 800,000 q kavics.

Portlandcementünk kiváló minősége mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki. A hivatásos szabványokat messze felülmúló minőségért szavatolunk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

KRONSTEINER KÁROLY-féle viharálló mészhomlokzat-festékek.

Törvényileg védve.

50 színárnyalatban, kilogrammonként 24 fillértől feljebb. Évtizedek óta kitűnően beváltan és minden utánzatot felülmúlunk. — Egyedüli célszerű fesiőanyag már **festve volt homlokzatok részére.**

MAIL-HOMLOKZATFESTÉKEK nem kopnak, moshatók,

egy mázolásra fed, nem kell alapozás, email kemény, csak hideg vízzel keverve használatra kész. Antiszeptikus, mérmentes. Ideális mázolás belső helyiségek, még nem festett homlokzatok, faépítmények, mint kamrák, pavillonok, kerítések, stb. részére. Kapható minden színárnyalatban, egy négyzetméter költsége **5 fillér.** Mintakönyv és prospektus ingyen és bérmentve. **CARL KRONSTEINER, Wien, III.**

Hauptstrasse No 120. — Raktár minden nagy városban.